

.....
Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštino vred za celo leto 24 Din, za pol leta 12 Din, za četrt leta 6 Din.

Posamezna številka 75 p

MURSKA STRAŽA

ČASOPIS OBMEJNIN SLOVENCEV

Rokopisov ne vrača.

.....
Naročnina in inserati se plačujejo in otožujejo v Gornji Radgoni.

.....
Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta stane 1 Din 25 para. Pri večkratni objavi primeren popust.

Posamezna številka 75 p

47. številka

Gornja Radgona, dne 23. novembra 1923.

V. leto.

„Murska Straža“

„Ne opesajte v delu!“

Dr. Ant. B. Jeglič, knezoškof ljubljanski v pismu našem konzorciju

Našim dobrotnikom, sotrudnikom in prijateljem so namenjene te vrstice. Na Vaša zlata srca trkamo: pogum nam daje gornje bodrilo slovenskega apostola, ki je sebe celega dal Cerkvi in narodu, ki je tej Cerkvi udan. Urednik lista se ne sramuje priznati, da je te bodrilne besede namestil v svoji delavnici tako, da mu lahko v trenutkih, ko slaba človekova volja peša — da novega poguma. Soglasno nas bodrijo tudi drugi prijatelji — bodisi s podporami, bodisi z nasvetom in prijateljsko besedo, da ne omagamo pod pezo včasih navidez nepremagljivih žrtev. Nepremagljivih žrtev ni, če je volja močna. Vsem: Hvala iskrena!

Na naš zadnji, rekli bi predsmrtni apel se je zbralo dokaj milodarov, ki so rešili „Mursko Stražo“, sicer neizogibne smrti. Iz te krize smo zaplavali v mirnejše vode in sedaj prosimo dalje. Kaj hočemo drugo? Nekaterim sicer ni všeč naš list, ki je v pravem pomenu besede živa straža naših interesov na neposredni severni državni in narodni meji; zato pa je tembolj všeč nam, ki smo list mrcvarili iz krize v krizo ter kljub žrtvam in draginji vztrajamo pri započetem delu.

Leto se bliža koncu, zato že sedaj vabimo naše prijatelje, da poagitirajo za list, da pridobi še večji krog naročnikov. To ne bo težko. List nam se priporoča s svojo pestro vsebino: Uvodniki so navadno splošno političnega značaja, potem sledi članek iz lokalne politike, ali pa članek, iz katerega črpajo korist vsi sloji naroda. Uvedli smo zelo priljubljen „Pregled političnih in drugih važnih dogodkov“, v katerem je nanižanih toliko zanimivih in točnih vestí iz dnevnikov celega tedna, da ti nadomeščajo držanje dragega dnevnika. Zelo zanimivi in senzacijski vzbujajoči so domači dopisi in potem še pestre tedenske vesti, da ne pozabimo podlistka, ki je vedno zelo zanimiv. Cela zadnja stran prinaša oglase raznih tvrdk, katerih se čitatelji najrajše poslužujejo. Pripomniti je treba, da upravi

ni več potrebno loviti inseratov, kakor v onih težkih dneh, ko smo list reorganizirali; sami pridejo, ker vedo, da je list razširjen in da imajo od njega le korist. Ako se nam posreči z žilavim, vstrajnim delom list razširiti, povečati njegovo obliko in obseg, bomo uvedli zelo cene male oglase, skratka list vsestransko spopolnili.

„Murska Straža“ je potrebna na meji. Zakaj? Ime ji pravi, da je **straža**: Varovati mora obmejno ljudstvo pred krivimi preroki, braniti ga pred korupcijo, napadati mora narodne in verske sovražnike, če tudi onemogočiti, politično (ne telesno!) ubiti. To je naloga straže ob meji, ako hoče biti dobra straža.

„Murska Straža“ je učitelj. Razširja duh prave krščanske prosvete. Ako vzame v roke neizprosni bič, se ravna po vzgledu Učenika ljubezni, ki je menjalce in verižnike z bičem pregnal iz Hiše svojega Očeta!

„Murska Straža“ razširja duševno obzorje, poučuje, bodri in daje javnemu mnenju vedno prostora. Ona je dobro napet samokres (revolver) za razne mameluke, moralne propalice, izsiljevalce, ljudske pijavke in goljuže, ki varajo naše pošteno slovensko in verno obmejno ljudstvo. Da bo pa ta revolver imel dovolj municije, naj skrbi vsak poštenjak, ki misli z nami.

Zavedajte se vsi velikega pomena časopisa, ki je naša bojna moč. Podpirajte nas; pišite nam pridno, a vedno vse resnično in podprto z pričami. Le z ognjenim mečem resnice bomo pregnali hudiča laži, nepoštenosti in korupcije od naše severne meje. Obilo tožb je bilo naperjenih na uredništvo, ali še nobene nismo izgubili, še ničesar preklicali, ker vse, kar zapišemo — drž! —

Zato pa na delo! Društva in zasebniki naj nas podpirajo bodisi z denarjem ali blagom. Zavest, da podpirate dober časopis vam bo vsem bogato plačilo.

Konzorcij „Murske Straže“.

5. **Požri** je našemu uradništvu pošteno eksistenco, s tem, da uporablja milijarde drž. denarja za dispozicijo eni privilegirani oficirski kasti v državi.

6. **Požri** je poštenost v javni upravi in uveljavil načelo korupcije, nasilstva, podmitovanja in koritarstva.

7. **Požri** nam je koroške in primorske Slovence, ker centralistična gospoda v Beogradu nima za nas smisla ter nas sistematično ubija, boječ se, da bi avtonomno združeni Slovenci s svojo kulturo nadkrilili kulturo opank, bombe in bajoneta. Avtonomna Slovenija ne bi nikdar dopustila take amputacije našega narodnega telesa. Nezmožno centralistično diplomatsko zastopstvo nas je tako grdo razkosalo.

8. **Požri** nam je in še požira našo milo slovensko govornico ter nam povsod vsiljuje svojo srbščino s cirilico.

9. **Požri** nam je ono svobodo, za katero smo se borili in katero smo vživali prvo leto našega osvobojenja.

10. **Požrti** nam je hotel slovensko univerzo oz. jo je že požrl, pa mu jo je odločen protest našega naroda izdril iz nenasnega žrela.

Glejte kmečka gospoda pri „Kmet. listu“: Vse to in še mnogo več nam je **požrl** in še **požira** nesrečni centralizem, to nezakonsko dete gg. Pucelja in Žerjava, katerin prizadevanje je bilo osredotočeno v eni točki: Zmagati mora centralizem. S pomočjo prodanih duš je res zmagal in zgodovina je zapisala s trdimi in debelimi črkami, da so gg. radikalni in demokrati za skledo leče kupili turške in samostojne glasove ter tako omogočili sprejetje zloglasne centralistične ustave... Ne poučujte nas o dostojnosti v žurnalistiki. Dobro smo vzgojeni, zato boste težko našli napad na **ugledno osebo** kot tako, ampak na njeno delo. Prepričani smo, — saj z nami se da govoriti — da bi gg. Pucelj in Žerjav ne glasovala za centralizem, ako bi vnaprej vedla, kaj nam bo — **požri**. In če bi bil dr. Korošec s svojimi poslanci navdušen centralist, bi bila brezdvomno gg. Pucelj in Žerjav največja avtonomista... To smo Vam povedali tako: Sine ira et studio. Nam je namreč sveto načelo: Nasprotnik načela, a prijatelj osebe.

Sedaj pa malo glede naših novic! Ne iščite dlake v jajcu! Tudi ob tiskovnih napakah se ne spodtikajte; kajti če bi hoteli registrirati razne kozlarije ali oslarije, katere nam Vi servirate, bi tuptatam porabili za to celo kolono. — Potniški vizumi iz Čehoslovaške v Francijo so ukinjeni. Dalje: Na Poljskem je bila splošna stavka z izgredi, če dovolite. — Dr. Korošec je res interveniral že nešteto krat za naše slov. šolstvo. Zagotovljen mu je uspeh, ako zopet centralistični minister ne bo svoje besede — **požrl**. Po vašem je tako: Če intervenirata gg. Pucelj ali Žerjav, potem zaléže, seveda. Saj se poznamo po knofih. — Mi tudi radi čitamo „Kmetijski list“; včasih dobimo vtis, ko pridemo do Vašega „Turškega Pavliha“, da smo to čitali že nekje na uvodnem mestu. Menda bo za danes zadosti. Veselilo nas bo, ako se še kaj oglasite!

„Kmetijskemu listu“ za klobuk!

Zelo nas veseli, da posvečate našemu listu toliko pozornosti, da še številke in notice, katere črpamo iz najmanj toliko informiranih listov kakor je napr. „Kmetijski list“ kritizirate. Kar se pa tiče dostojnosti, posebno žurnalistične se iste ne bomo iz Vaših kolon naučili, ker toliko laži in surovosti, kakor jih včasih najdemo v „Kmetijskem listu“ je težko najti kje prugod. Samo avstr. republikanski list „Grobian“ se lahko meri z Vami. To je eno. — Če smo napisali „Pucelj-Žerjavov centralizem nam je **požrl** dva edina generala“ s tem nišmo rabili tega „strašnega“ izraza za osebi gg. Pucelja in Žerjava, ki sta **osebno** zelo simpatična gospoda; ker sta pa mnogo pripomogla k temu, da se je porodil zloglasni **centralizem**, to nezakonsko dete

srske hegemonije, sta kot očeta odgovorna za vse, kar je dosedaj ta centralizem „**požrl**“.

Poslušajmo, kaj nam je **požrl** ta centralizem!

1. **Požri** je slovenski materi in slovenskemu očetu nebroj nadebudnih sinov, ki vsi ušivi in raztrgani ter dušno demoralizirani prihajajo domov.

2. **Požri** nam je žalostno število vojakov, ki so radi centralistične reakcije — pomrli vsled pomanjkanja in bede.

3. **Požri** nam je slovensko samostojnost in pravico samoodločevanja na lastnih tleh. —

4. **Požri** je in požira milijarde ljudskega denarja, ki ne pride v korist celokupnosti, ampak le enemu privilegiranemu narodu v državi.

Pridite v soboto, dne 24. in v nedeljo, dne 25. novembra gledat veseloigre

„Čudotvorna pijača“

Pregled polit. in drugih dogodkov.

„Kmetijski list“ — kontrolira točnost teh vesti. Zato jamčimo za pristnost še tri leta po naši smrti. Čitajte 2. članek. — **Šest milijard kron** plačuje Slovenija v nenasitno žrelo centralizma. — **Proti slov. univerzi** so ponovno nastopili demokrati in radikali ter odklonili vse nujne zahteve radi neobhodnega povišanja nekaterih kreditov. Meminisse iuvat! Kakor izgleda nam bo Pucej—Žerjavov centralizem požrl še univerzo in kosti, katere bodo ostale od Slovenije, si bodo razdelili. — **Ostavka** orjunskega mučenika radikala dr. Lukana, vel. župana v Ljubljani je sprejeta. — **Nemci** bojda ne bodo več pomagali vladi. Jezni so na radikale, ker jim je centralizem požrl lepo mesto Žomboljo. Zanj so pa agitirali. Prav se jim godi; bodo vsaj poglagona prišli k pameti. — **Šolski proračun** za Slovenijo je na prizadevanje dr. Hohnjeca znatno povišan. — „Slovenec“ je markantno povedal v članku „Vse za Srbijo“ te besede: „Nas ni uničilo 70 milijonov Nemcev, pa nas tudi beograjska čaršija ne bo...“ Podpišemo. — **1000-letnica** hrv. kraljestva se proslavi sept. 1925. Vrše se velike priprave. — **Angl. list „Observer“** piše, da stojimo Slovenci v SHS glede ljudske izobrazbe na prvem mestu. — **V Poruhrju** se vrše ponovni boji. Anarhija je vedno večja. — **V Nemčiji** je položaj naravnost obupen. — **V Avstriji** so rudarji v mezdnem gibanju. Pogajanja se vrše. — **Velika ententa** (Anglija, Italija, Francija itd.) je pred likvidacijo. Tako se spreminjajo časi... Anglija je namreč odločno proti vsaki politiki nasilja. — **Hohenzollernci** bi zopet radi zavladali. Kronprinc se je vrnil, ekskajzer Viljem tudi še sanja in kakor javljajo iz Monakovega, pride tje baje še Čita. O te kronane glave, koliko računijo z ljudsko neumnostjo! — **Ogrska** stoji v tesnih zvezah z monarhisti na Bavarskem in ljubkuje tudi z Macedonci na eni ter z Italijani na drugi strani. **Mala ententa** se sestane 12. januarja 1924. v Beogradu. V prvi vrsti gre za madž. posojilo. — **Atentator** Nikolov, Macedonec, ki je ubil ministra Daskalova je bil pred praško poroto oproščen. Baje so ga na „višji“ pritisk zopet zaprli. — **Herman Wendel**, znani nemški publicist je postal častni član „Maticе Srpske“. Wendel je velik prijatelj Slovencev. — **Jugoslov. časniki** so odšli v Varšavo. Potovanje je dalekosežnega pomena. — **Dr. med. Pregelj**, Ljubljčan je bil odlikovan z medicinsko Nobelovo nagrado. — **Zlatomašnik** in župnik na Kapeli pri Radincih vlč. g. Martin Meško je postal častni kanonik. Plemenitemu duhovnemu

Čudotvorna pijača.

(Nekaj pojasnila k premijeri moje burke „Čudotvorna pijača“ dne 24. in 25. novembra 1923 na odru kmet. bralnega društva v Gornji Radgoni).

Čuden naslov igre daje mnogim različne misli. Morda zanima cenj. čitatelje, kako je igra nastala. Odgovor je enostaven: Slučajno in iz potrebe. Režiser podeželskega odra pride v stik z ljudmi različnega temperamenta, navad in zmožnosti. Po večini so delavni ljudje, ki po trudopolnem dnevnem delu z veseljem in navdušenjem stopijo na deske domačega odra. — Nekoč mi pripovedujejo o igralcu, ki je bil izvrsten, prvovrsten v stvarjenju značajev, dovteten za vsak migljaj režiserja; imel pa je to smolo, da mu je njegova boljša polovica delala pri njegovem „umetniškem stremljenju“ strašne zapreke. Vse močje pretveze si je izmislila in kljub močno na-

gospodu, ki je tudi prijatelj našega lista, iskrene čestitke! Ad multos annos! — **Prekmurje** dobi kmet. šolo. Določenih je v ta namen 50.000 din. Vendar drobtina za nas iz naše mize! — **Žalostno** obletnico rapske pogodbe smo obhajali 12. tm. Večji listi smo prinesli obširne komentarje, ki pa ne bodo centralističnih „Katzenbuckelnov“ pred Italijo zravnali! — **Novo samostojno** (?) prosvetno upravo dobe razne pokrajine v naši državi. Tudi Slovenija. Vendar sprevidijo, da se ne da vse strpati v en lonec. — **Za dunajskega župana** je bil izvoljen soc. dem. Seitz. — **Razdelitev Slovenije**. V notranjem ministrstvu so sklenili, da se Slovenija končno razdeli, ker se bodo spomladi vršile volitve v oblastne skupščine. Poslanca dr. Kulovec in dr. dr. Hohnjec sta šla v notranje ministrstvo in odločno protestirala proti razdelitvi Slovenije. Za mariborskega velikega župana bo imenovan dr. Ploj. — **Pašiča** je nekdo prestrašil, da pripravljajo nanj atentat in takoj je nekronani kralj SHS stari Pašič zbolel in se ni več prikazal. Se pozna, da ni dolgo služil pri vojaki. — **Nove topove** za 300 milijonov dinarjev so v Beogradu naročili. Se bo lušno pri nas! — **Demokratija** glavni organ demokratske stranke, je začel 11. tm. zopet izhajati v Beogradu. — **Na Bolgarskem** so zopet ubili enega ministra in sicer Duparinova, pristaša pok. Stambulijskega. — **Min. trgovine Kojić** je pisal dr. Hohnjecu, da Slovencev in Hrvatov namenoma ne pošilja v komisije in delegacije za trg. pogajanja z Avstrijo, ker nimajo ugleda. No, opankarska kultura povzdiguje naš ugled posebno na drž. meji. Nesramnost ministra je v pekel smrdeč škandal. Zato povsod „dobimo“. (Po grbi namreč. Op. stavca). — **Radič** piše v angleško časopisje, ki vzbujajo polemiko. — **Naš kralj** pride v kratkem v Slovenijo na lov, streljat divjih kozlov. Lovski revir nam še ni znan. — **G. stavec!** Pazite, da se kje ne zmotite v črki ali številki. „Kmet. list“ vse zapiše in potem prideva oba v „cajtenge“!

Tedenske novice

Doslednost „Kmet. lista“. Na 3. strani zadnje kolone in na 4. strani 1. kolone si je „Kmet. list“ privoščil „Mursko Stražo“ ter se obregnil ob točnost neke notice, (3. vrsta zgoraj), češ, da na Poljskem ni bilo splošne stavke, kakor piše „M. Straža“, ampak le delna. Bi bilo lepo, in bi končno verjeli, da „Lwowsky Kurier“ laže, ako ne bi „Kmetijski list“ na isti strani (4. stran, 5. kolona, zgoraj) prinesel naslednje notice:

„Krvave borbe v Krakovu“. Ker se je splošna stavka na Poljskem ponesrečila, so hoteli oboroženi komunisti vdreti v mesto

predujoči starosti ga je končno začela mučiti z ljubosumnostjo.

Slučaj je hotel, da sem nekje čital kratko humoresko o nekem tipičnem „Pantoffelheldu“, kakoršnih životari mnogo med našim spolom. Naenkrat, bilo je ob predpripravih za neko igro, ko sem s svojo prošnjo za prevzem vloge nalletel na izrazit odpor njegove zakonske boljše polovice, — se odločim: Vzemi jih na muho! Ti junaki so tudi povabljeni na igro; morda pomaga predstava, razčistiti pojme o potrebi ljudskega odra za našo ljudstvo. To je torej motiv, vzeti iz naroda in postavljen na oder v kratkih štirih dejanjih, da z živo besedo, odeto v trpko ironijo, mestoma v sarkazme, osmeši držanje tistih, ki komu branijo sodelovati na društvenem odru.

1. dejanje: Miha Mevžič, najboljši igralec, ki igra vedno junaške vloge je žrtev sitnosti svoje zakonske polovice. A vstraja, kljub raznim šikanam njegove žene Urše.

Krakov in prisiliti delavce, da prenehajo delati. Komunistom se je postavila nasproti policija, ki pa je bila preslaba. Priti je moralo vojaštvo, ki je streljalo s strojnimi v demonstrante. Prišlo je do hudega boja in je bilo nad 60 ljudi ubitih.

Doslednost pa taka! Kdor zna, pa zna, kajne gg. kmetijaci?! — Ker tako vestno čitate „Mursko Stražo“, bomo tudi mi bolj vestno čitali „Kmetijski list“, ki je včasih zelo zabaven kakor njegov „Pavliha“ — samo to napako ima, da se tupašam zlaže in da neznosno — smrdi po karbolu ali nekem sličnem smradu.

Bivša cesarica in kraljica Zita živi v nekem malem mestu na Španskem. Listi poročajo, da se ženi. Zenin je baje bivši bolgarski kralj Ferdinand, ki je ob prevratu leta 1918 zbežal iz Bolgarske v tujino, ker se je zbal ljudske sodbe. Dokler je živel bolgarski ministrski predsednik Stambolijski, je Ferdinand molčal. Sedaj pa je začel zopet „sanjariti“ o lepši bodočnosti. Na Bolgarsko več ne more, ker je tamkajšnji kraljevski prestol že zasedel njegov sin Boris. Zato so si njegovi najboljši prijatelji zmislili, da bi bilo dobro, če bi moža izrabili zato, da zopet vpostavi Avstro-Ogrsko monarhijo. Pokojnega cesarja in kralja najstarejši sin Oto je namreč še premlad, da bi sam kaj začel. Kakor poročajo listi, so šli 10. novembra Zito in Otona otriskat grof Aponš, škof Mikeš in grof Sečen. Ti baje kralji se pojdejo poklonit Otonu, „nekronanemu kralju madžarskemu“ na Špansko, kakor so se pred 1923. leti hodili trije kralji iz jutrovega pokloniti Jezusu Kristusu. Pričakovati torej smemo, da se v kratkem „kralj“ Oton prikaže na Madžarskem (morda pride z aeroplanom!) in da bo zopet nekaj komedije. Res čudno! Nekateri ljudje si mislijo, da so narodi in države samo zato na svetu, da se tem ljudem, ki se imenujejo kralje, dobro godi. Vsi narodi bivše Avstro-Ogrske so še naveličali Habsburžanov in bi jih vse povprek pobili ob prevratu, da niso pravočasno zbežali. Sedaj pa, ko so se ljudje že nekoliko pomirili, pa že zopet kujejo načrte, kako bi prišli do mastnih korit na Dunaju ali v Pešti. Menimo pa, da madžarski narod in avstrijski Nemci danes niso več tako otročji, da bi mislili, da brez kronane glave država ne more živeti. Da, gotovo ne! Danes, ko ima veliko večina držav že republikansko državno obliko, nemški in madžarski kmetje in dalavci pa tudi niso več tako neumni, da bi na kolena popadali, če bi iz Španske prispel kak deček, ki ga je ravno tako, kakor rodijo druge žene, rodila žena, ki je slučajno bila nekoč cesarica in kraljica.

Madžarsko zopet napraviti tako veliko, kakor je bila leta 1914 so hoteli člani bavarskega in madžarskega ljudskega nacionalnega akcijskega odbora v Pešti. Pa se jim ni posrečilo, ker so jih prej zaprli. Vsebina dogovora med temi Bayarci in Madžari je, da Bavarska prizna Madžarsko v mejah, kakor jih je ta imela pred vojno. Madžarska in Bavarska morata dati drug drugemu na razpolago vojsko, topove, municijo, aeroplane, živila, itd. Ker so te „rešitelje“ Bavarske in Madžarske v Pešti zaprli, seve še sedaj ne bo nič s povečanjem Madžarske.

V Pragi ustanovijo šolo za pilote. Vsako leto bode v njej popolnoma izvežbanih do 20 pilotov, ki bodo vodili civilne in vojaške aeroplane.

2. dejanje: Peter Kljukec je istotako tip, vzeti iz našega naroda. Star, visokospoštovan „padar“ (mazač), kateremu je življenska parola „Vulgus vult decipi. ergo diciatur!“ (Ljudstvo hoče biti varano, zato ga varajmo!)

3. dejanje: Miha Mevžič — se pokaže v svoji igralski rutiranosti in po nasvetu — Petra Kljukca — zmaga.

4. dejanje: Moralna pridiga. Sprava. Nauk: Odnehati je treba, to je vsa skrivnost.

Konstrukcije priproste, a skrbno in z dobrim namenom ustvarjene burke, ki naj pričara v skrbipolne duše salve neprisiljenega smeha in tiho a vendar dosti glasno zašepeta vsem prizadetim, da je vsa skrivnost srečnega zakona v medsebojnem odnehanju; kakor tudi dikcije in vsega, kar spada k kritiki, seveda ne bom opisoval, ker kot avtor burke nisem v to poklican. To je stvar gledajoče publike. S predstoječimi vsticama sem hotel dati le **pojasnilo** v svrhu **lažjega razumevanja** igre. Veselilo me bo, ako občinstvo napolnilo dvorano. R. B.

Bogat srečolov

in licitacija zelo lepih, koristnih predmetov se vrši v nedeljo, 25. novembra po igri „Čudotvorna pijača“.

Volk in medved se v naših krajih le porredkoma prikazeta. V Rusiji pa jih je še mnogo. Te dni poročajo iz Rusije, da se je pojavilo iz ponekod toliko te zverine, da je že na tisoče in tisoče domače živine pa tudi ljudi postalo njih plen. Vlada je poslala celo vojaštvo v boj proti tem zverinam.

Srečna Češka. Pet let po vojni bo že vse dobro in tako bomo zopet živeli kakor smo pred vojno. Danes pa pri nas vidimo, da ne pridemo kaj posebno z mesta. Sila počasi. V mnogem oziru pa gre vse rakovo pot. Na Češkem je mnogo boljše. Znamenje temu je zlasti to, da so Čehi sedaj izdali dukate (zlatnike). Dukat stane 120 čeških kron, torej okoli 300 dinarjev.

Ali sem poravnal napočnino?

Dopisi.

Javno vprašanje. Kaj je na naši državni in narodni meji najbolj potrebno, da bo zavladal red, gospodarski procvit in spoznavno življenje? To vprašanje stavimo na cenj. Čitatelje in sotrudnike lista po vzoru drugih časopisov. Odgovori se naj vpošljejo bodisi s polnim imenom in naslovom, bodisi pod šifro, v katerem slučaju se naj v zaprti kuverti javi pravi naslov. Za tajnost jamčimo, kakor za druge dopise. Pametni in dobri odgovori se bodo po zaključku te ankete objavili v „Murski Straži“. Odgovore je vposlati do 30. novembra.

Gornja Radgona. Poziv! Dotičnika, ki si je drznil trditi, da burka „Čudotvorna pijača“ ni kot igrokaz moje izvirno delo pozivam, da mi javi svoje ime radi oblačuna na mestu, ki je za kaznovanje podlih obrekovalcev kompetentno. — Roman Bende.

Vabilo. Vse prijatelje naše „Murske Straže“, ki je v 15. številkah objavljala veselo kmečko burko „Čudotvorna pijača“, katere snov je vzeta iz resničnega življenja, uljudno vabimo k prvi predstavi, ki se vrši v soboto, dne 24. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dvorani Posojilnice. Vsak, kdor se rad smeje, bo prišel na svoj račun! — Uredništvo.

Gornja Radgona. Najsigurnejša prilika za štedenje je brezdvomno Posojilnica, ki daje za vloge primerno visoke, zadnji čas povišane obresti. Ker neki neodgovorni elementi razširjajo vesti, da se vloženi denar javlja davčni oblasti, ki potem odmerja za vloge dohodnino, objasnjujemo, da je to čisto navadna farbarija in laž. Razširjevalce takih vesti, ki se širijo v okolici, nam naznanite, da z njimi obračunamo. Res je, da nimā nikdo razven zvezinega revizorja pravico vpogleda v poslovne knjige in pa plačuje Posojilnica vse davke (od obresti hranilnih vlog rentni davek) sama, ne da bi ga odtegovala vlagatelj. Poslužujte se nad 30 let starega, denarnega zavoda!

Gornja Radgona. Pred tedni smo poročali o ugodni rešitvi vprašanja obinostne straznice, kar je dosegel naš poslanec g. dr. Hohnjec. Prišel je tozadevni odlok, ki pa je po črnozlatih metodah uradnega „šimelna“ in po sakrosanktnih določilih sv. Birokracija, ki kleči pred hudičem Centralizmom — romal dalje „na nadležnost“. November gre h koncu, ubogi stražniki zmrzujejo in tako nujna zadeva zopet spi. — Je pa lep, za našo državno upravo značilen škandal še to: Naše avstr. sosede je v srce zabolelo, da morajo stražniki bivati v tistem nestvoru, ki naliči k večjemu zelo polomljenemu vaškemu stranišču ne pa SHS obmejni državni stražnici. Našli so se, da so poleg občine, ki je hvalevredno darovala opeko za najnujnejšo streho, Avstrijci is. gg. Macher, Trummer in Kleinoschegg ter darovali večje število desk in tramov, da se vsaj zasilno zbiže skupaj oz. popravi ta tipična balkanska koliba. Kateri državijan brez razlike političnega mišljenja se ne zgraža nad to neodpustljivo malomarnostjo naše državne uprave? Velikodušni čin Avstrijcev pa je krepka moralna zaušnica sedaj veljavni centralistični drž. upravi, ki ima za razni nepotrebni humbug obilo denarja, za varstvo svojega ugleda in svojih uslužbenecv pa „nema para“. Skrahirana Avstrija, ki je stala na robu groba je postavila na celi obmejni črti lepe stavbe s stanovanji za svoje uslužbence; zato so obmejne razmere v Avstriji znatno bolj urejene kakor žalibog pri nas. In kdo je tega kriv? — Prokleti centralizem, ki je vse torbe dirigiral v Beograd, ki se potem za Slovenijo ne briga! Škandal!

Ljutomer. Smešno in neumno. Poslano. Z ozirom na častno izjavo od Antona Erjavca iz

Podgradja v „Murski Straži“ z dne 15. oktobra 1923 izjavljam, da bom proti povzročiteljem te izjave nastopil sodno pot. — Ign. Lipovec. Tako se sedaj glasi „Poslano“ proti izjavi Ant. Erjavca, ki ni nič drugega zagrešil, kakor to, da je vposlal sledečo:

Častna izjava. Podpisani obzavlujem, da sem s pisavo in govorjenjem žalil gg. Drago Novak, Alojza Rakovec, Ivana Perbil in Fr. Trstenjak ter gg. Marijo Perbil in Elizabeto Trstenjak, zapeljan po napačnih informacijah Ignacija Lipovec iz Podgradja. Zahvaljujem se imenovanim nedolžno prizadetim, da so na mojo prošnjo odstopili od kazenskega preganjanja. Podgradje, dne 15. oktobra 1923. Anton Erjavec, kolar.

Na to izjavo pa smo dobili sledeči slovniški nesmisel:

„Poslano podpisani izjavljam na zadnjo častno izjavo Ant. Erjavca, njene neresničnosti da bom proti povzročiteljem istega in niže podpisanemu nastopil sodno zledovanje. — Ign. Lipovec. (Pod rokopis I. L. pa je zapisano: P. S. „Vrag naj to to razume! Hoče Erjavca, dr. Grossmanna, Novaka ali sebe tožiti! — Bende).“

Ta izjava, katero je g. I. Lipovec vposlal nam, je stilistično nepravilna, mestoma nesmiselna. Isto smo zgolj slovniško popravili in iz cele kolobocije spoznali, da je mislil menda tako:

Poslano. Podpisani izjavljam, da bom proti g. Antonu Erjavcu, kolarju iz Podgradja pri Ljutomeru, kateri je v predzadnji številki „M. Straže“ priobčil izjavo glede znane pravde nastopil pot tožbe in si bom pri sodišču poiskal zadoščenja, ker podatki v imenovani „Izjavi“ ne odgovarjajo dejstvu. Ignac Lipovec, Ljutomer.

Smešno je tedaj, ako I. L., četudi po odv. g. dr. Stanjku — ugotavlja, da proti A. E., ni naperil tega „Poslanega“ ampak „proti povzročiteljem“ te izjave. — Kdor hoče imeti dobesedno vse natisnjeno, kar napiše, naj se gre učiti slov. slovnice; stilistično pravilni članki razveselijo itak preveč obremenjenega urednika, ki mora po največkrat zbirati najbolj neumne otrobe kakega „Prozesshanseln“ — in dati celi doposlani kolobociji smisel, besedno obliko in slovniško pravilnost vsaj od daleč. Groznje s tožbami bodisi posredno po kakem odvetniku ali neposredno pa se nas ne primejo. Pribijemo le eno: Dokler bodo na svetu neumni ljudje, tako dolgo se bodo advokate smejali, sodnije pa jezile. Pika.

Gornja Radgona. Zadnji Leopoldov sejem je kljub deževnemu vremenu naš trg zelo oživil. Nebroj kramarjev je dospelo. Najboljši dobiček so ta dan napravili gostilničarji. Bog jim blagoslovi! — Trgovina z živino je bila v očigled previsokih cen precej medla, dasi je bila udeležba velika. V mestu Radgona je cel dan vladalo tipično mrtvilo. Upamo, da bo prihodnji sejem zavzel večji obseg.

Gornja Radgona. Srečolov je topot zelo bogat. Za licitacijo so določeni izredno lepi komadi. Vrši se po nedeljski igri ob pol 5. uri v gostilniških prostorih g. Karbaša. Svirajo tamburaši. Pridite! — Naše ceste naličijo na one v Blatogradu (Ljutomer). Ali bi se ne dale tupačam nasipati? — Obmejnimost je že zopet tako skvarjen, da si človek lahko zlomi nogo ali pa pade v Muro. Čas bi bil, da se poredere in napravi novi sporazumno z Avstrijo. — Zaplenjen denar. Zadnjič smo enkrat poročali, da je carina zaplenila večjo svoto, kar pa ni točno. To je zasluga fin. straže, ki večkrat ujame kakega tihotapca, kar se pa navadno registrira kot vseh carinarne. Toliko v pojasnilo, da ne bi bil kdo užaljen. — Čudni nazori motijo tistega gospoda, ki se je izrazil, da bo skratka vrgel neko stranko na cesto in rikviriral stanovanje, katero se mu zljubi ter se vselil vanj. Polagano, nismo v Piškopeji.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Po dolgem času zopet nastopijo diletanti našega bralnega društva. Dne 25. novembra nam uprizorijo v Slomšekovi dvorani zgodovinsko igro: „Dekle z biseri“, posneto po povesti enakega imena, ki nas povede v dobo razdejanja jeruzalemskega mesta. S pevskimi in tamburaškimi točkami vred utegne biti ta prireditev prav zanimiva. Pridite v obilnem številu!

Ljutomer. Dne 30. septembra t. l. se je vršil v nekdanji (stari) šoli ustanovni občni zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Ljutomer in okolico. V odbor so bili izvoljeni: šolski vodja g. Fr. Zacherl za predsednika, mešč. ravn. g. J. Baukart za podpreds., nadučiteljica gđc. M. Kocuvanova za tajnico, pos. g.

Jak. Rajh iz Stročje vasi za blag., drevesničar in pos. g. Mat. Smodiš (Cven), oskrbnik g. J. Perbil (Grezovščak), oskrbnik g. J. Vrbančič (Radomerje) za odbornike. Priglasilo se je takoj 30 članov, katero število se naj v kratkem podvoji. Pristopajte posebno mladeniči in mladenke k temu prekornemu društvu. Članarina znaša letno 25 Din, za katero prejmeš vsak mesec eno štev. Sadjarja in vrtnarja. V kratkem pride predavatelj iz Ljubljane, ki nas bode še posebno vnemal za to panogo kmetijstva. Čas predavanja se objavi pravočasno.

Apače. G. dr. Potzinger in njegovi zagovorniki, čitajte današnji uvodnik, da boste vedeli, kako važno misijo zasleduje „M. Straža“ tu na meji! Lahko tožite tisočkrat, vselej se bodo smejali advokati in pa uredništvo. Naš namen je ta: Z ostro kritiko, brez najmanjše primesi osebne animoznosti skušati konsolidirati razdrapane, koruptne razmere na meji. Ali ste tožili tudi „Tabor“, ki je o Vas isto poročal? Imamo še dovolj materijala, (nič manj pikantnega!) da Vas naučimo „mores“. Ako kot kristjani molčimo k grehu — storimo nov greh; to bi morali Vi kot župnik vedeti. — Ker pa pridno govorite naokoli (priče na razpolago), da je uredništvo zgubilo proces, katerega ste radi Vašega lanskega nepatriotičnega obnašanja naperili proti listu, Vas imenujemo navadnega lažnjivca, ker vedoma govorite neresnico, dasi dobro veste, da proces ni bil končan, ker je sodišče sprejelo od nas precej novih, tehtnih dokazov. — Mirovali pa bomo takrat, ko izginete iz Jugoslavije! Pika! — Uredništvo.

Listnica uredništva.

Gornja Radgona. Pismo F. J. je predano v izvirniku tuk. sodišču. Tudi mi smo mnenja, da se nastoja obnova postopanja glede znane lumparije z galico. — Kot verodostojne priče, na katere se F. J. celo opira pa bi ravno prišla v pošte gg. Wračko in Adanič, potem gg. Hödl in Fürst (Apače). Slednji je dal g. poštarju Ivanuši (drž. uradniku) znesek 6.000 K za isti račun; Ivanuša je namreč bil takrat pomagač te moralne zvezde in je z njim prekolovratil tudi v radikalijo. — **Apače.** Pismo izsiljevalca F. J. pisano v krasni nemščini si lahko njegov moralno enakovredni radikal dr. Potzinger vtakne za klobuk. — **G. Radgona:** Da se o moralnih propalcah, ki imajo danes žalibog vplivno besedo, ki pa je hvalabogu minljiva toliko piše — je v interesu dobre stvari. Proč z gnojem! to je naše geslo. V kratkem objavimo na merodajne naslove cel „Sündenregister“ teh tičev. — **Ljutomer:** Priobčimo danes. Drugo ni vredno. — Glede „Prozesshanselnov“ ne bomo več pisali. To je naša zadnja beseda; se ne splača in škoda prostora. Morda sreča vse prizadete pamet. Glede „peka, ki se v spegelj gleda, kadar svoje zemlje dela“ — (ker so najbrž tako sloke,) ob priliki. Še ni zrelo. — **A. B. & Comp.,** istotam: Glede zadeve Ahrenberg so naše informacije pravilne. Jasno je, da ne želimo nikomur delati krivice. — **Verzej:** „Čudotvorna pijača“ se na Vašo željo lahko vprizori pri Vas. Samo preskrbite v večji lokal oder s priprosto kmečko sobo. Druga navodila da uredništvo. Javite dan, kedaj želite predstavo. — **Radinci:** Sporazumno igramo torej „Mlinar in njegova hči“ — 9. decembra pri Maršeku. Priskrbite za reklamo. Drugo ustmeno. — **Drugi, istotam:** Predmetno pismo izročeno sodniji; morda je topot zanj usodno. Zdravi! — **Ljutomer:** V Kmet. listu smo čitali. Hvala. Odgovor je itak danes. Pazno čitajte! — **Sv. Jurij:** Hvala Ti za velikodušni dar ob tako skromnih sredstvih. Bog plačaj Tebi stotero, nam pa pošlje sto posnemovalcev. Potem bi šlo delo izpod rok. Pa še kaj piši! — **Križevci:** Kaj je vzrok, da ste postali vsi tako tihi?! Oglasite se kaj! — **Murska Sobota:** Ne znam hvalabogu madžarski. Kitajski razumem nekoliko in pa našo „domačo špraho“. Kot radikal bi mi vendar lahko pisali v cirilici! Nisem tako ozkosrčen. S pisom sem zakuril peč. — **Beltinci:** Nima stvarne podlage. Brez dokazov pa principijelno ne objavljamo takih težkih stvari. Ali pa vpošljite kot „poslano“ z Vašim podpisom. Danes niti ne vem, kdo ste; pri anonimnih dopisih imam vtis, da so klevete.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri || daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.

Ne bo Vam žal,
ako pridete v nedeljo popoldne po večernicah v dvorano Posojilnice!

Vežalke, baterije, nogavice, biserne gumbi, lasne sponke, glavnike vsako množino po tovarniških cenah, jednako razne druge v to stroko spadajoče predmete se dobi samo pri tvrdki
J. Baloh, Maribor, Grajski trg 3.

Hiša v Mariboru
enonastropna, z 11 stanovanj in trgovino, blizu Koroškega koldovora, se proda. Več se izve pri **Franc Horvat, Črešnjevci, pošta G. Radgona.**

Brzo-brzo!
na vlak v Celje v veletrgovino **R. Stermecki** kjer kupite letos **sukno**
za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini **R. Stermecki, Celje.** Trgovci engros-cene.

Hiša enonadstropna, nova, z lepimi kletmi ter precejšnjim vrtom v Ljubljani, se zamenja za Maribor eventualno tudi proda. Tozadevna natančnejša pojasnila daje tvrdka **J. Baloh, Maribor, Grajski trg št. 3.**

Med večjo množino, kg 25 Din, ima na prodaj **Franc Horvat v Črešnjevcih** pri Gornji Radgoni.

Proda se hiša v Trbovljah na najboljšem prometnem prostoru, 8x10 m, velika pritlična, podkletena in z podstrešnim stanovanjem. Pripravna za trgovino ali vsako drugo obrt. Cena 1,100.000 kron in se lahko polovica zneska počaka. Natančnejši podatki se dobijo pri lastniku **Juriju Ferenc, zid. mojster v Trbovljah.**

Stavbišče v obsegu 1200 m² na najboljšem legu za banko, trgovino ali industrijo v Gornji Radgoni se proda. Cena 55.000 Din. Več se izve pri **Janko-tu Cizej, trgovec, Gornja Radgona.**

Obrtna banka podružnica Ljutomer

Int. telefon št. 2

Račun ček. urada št. 12.726

- Sprejema** vloge na tekoči račun in vložne knjižnice
- Financira** trgovska obrtna in industrijska podjetja
- Izvršuje** borzna naročila in izplačila na vsa tu- in inozemska tržišča
- Pospešuje** izvoz in uvoz
- Izvršuje** vse bančne transakcije najkulantnejše
- Prodaja** srečk državne razr. loterije

Počne izredno močne s furami in brez fure prodaja najceneje **J. Postružnik, klobučar sv. Jurij ob Štavnici.**

ŠIPE KIT
STEKLO PORCELAN KAMENINE
ima v vsaki velikosti in množini v zalogi **Janko Cizej, Gornja Radgona** trgovina z mešanim blagom

Sodi za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ, Ljubljana, Trnovo.**

Stanovanje s kuhinjo in vrtom dobi v Studencih pri Mariboru, kdo mi posodi 40.000 Din. Zraven je spodnja klet, svinjski hlevi, lepi vrt itd. Tozadevne ponudbe poslati „Ugodna prilika“ na upravništvo „Murske Straže“.

Najboljše se proda pri **Ratnik-u** v GORNJI RADGONI SPODNJI GRIS št. 12

Za jajca, maslo dam najlepše cene!

! Zato vse jajčarice rade grejo na Spodnji Gris — do mene! Ker **Ratnik** res najboljše plača, se konkurenti vsi jezijo, zato pa vse jajčarice k meni na Sp. Gris hitijo... !

Posojilnica v Gornji Radgoni r. zadr. z n. z.

sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem decembra vsakega leta h kapitalu; sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižnice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov; **daje posojila** na vknjižbo, na poroštvo, menice, tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive pod najugodnejšimi pogoji in **najnižji obrestni meri**; dela prošnje za vknjižbo posojil **brezplačno**; **Rentni in invalidski davek** plačuje posojilnica **sama** ter ga **ne** odteguje vlagateljem; **posreduje** pri izmenjavi tujih valut (tujega denarja), vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila; daje vsa v denarno stroko spadajoča **pojasnila in kreditne informacije brezplačno.**
Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. ure. Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 40 ob kolodvoru. Račun poštnege čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. — Telefon št. 3.